

☎ 00421 905 421 966
✉ frano@arboristika.sk

Arbor Vitae – Arboristika, s.r.o.
Royova 2
831 01 Bratislava

WWW.ARBORISTIKA.SK

Stromy sú svätostánky. Kto vie s nimi rozprávať, kto im vie načúvať, dozvie sa pravdu.

Hermann Hesse

strana 1/6

Dendrologický prieskum a hodnotenie drevín „Horský par Bratislava Staré Mesto“

Posudok č.: 29012019– „Horský park Bratislava Staré Mesto“

Objednávateľ: Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava

Znalec: Tomáš Fraňo, ISA certified arborist od roku 2001
EAC european Treeworker od roku 2009
FLL zertifizierter Baumkontrolleur od roku 2013

Vypracoval: Ing. Eva Lalinská, zapísaná pod číslom F-155/2018 v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 55 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zadanie pre posudok: Vypracovanie dendrologického prieskumu drevín na vybranom území Horského parku, posúdenie ich celkového zdravotného stavu, perspektívy a stability, návrh opatrení pre zabezpečenie ich prevádzkovej bezpečnosti

Podklady pre posudok: Miestna obhliadka, mapový podklad s vyznačeným návrhom rozdelenia areálu podľa zón intenzity údržby
Obhliadka a hodnotenie drevín ako aj fotodokumentácia boli spravené 22. – 23.01.2019

Identifikačné údaje riešeného územia:

Kraj, okres, obec: Bratislavský kraj, Bratislava I, Bratislava-Staré Mesto
Katastrálne územie: Staré Mesto
Parcela C-KN: 4225/1, 4215 - pozemky sú umiestnené v zastavanom území obce
Druh pozemku: ostatná plocha

IČO : 36291072 DIČ : 2022171503 IČDPH : SK2022171503

Bankové spojenie : Tatrabanka 2621120098 / 1100

SWIFT : TATRSKBX IBAN: SK8911000000002621120098

Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel SRO, vložka číslo 40129/B.

arbor vitae

☎ 00421 905 421 966
✉ frano@arboristika.sk

Arbor Vitae – Arboristika, s.r.o.
Royova 2
831 01 Bratislava

WWW.ARBORISTIKA.SK

Stromy sú svätostánky. Kto vie s nimi rozprávať, kto im vie načúvať, dozvie sa pravdu.

Hermann Hesse

strana 2/6

Hodnotené dreviny rastú na území Horského parku, ktorý sa nachádza v severovýchodnej časti katastra Mestskej časti Bratislava-Staré mesto.

Horský park patrí k najhodnotnejším prírodným a krajinotvorným prvkom hlavného mesta. Pre územie Bratislavy má nenahraditeľnú ekologickú hodnotu s významnou rekreačnou funkciou pre obyvateľov blízkeho aj širokého okolia. Horský park vznikol na konci 19. storočia, keď bolo pôvodné územie karpatského dubovo-hrabového lesa upravené na prírodne-krajinársky park - lesný park.

Úpravou MK SSR č. 480/1986-32 zo dňa 31.01.1986 bol Horský park vyhlásený za chránený v zmysle zákona SNR č. 1/55 Zb. o štátnej ochrane prírody v kategórii chránený park. Neskôr bol prekategORIZOVANÝ na chránený areál. V súčasnosti je aj podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon OPK“) zaradený v kategórii chránený areál a platí v ňom štvrtý stupeň ochrany.

Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR – Chránený areál Horský park

(zdroj: www.enviroportal.sk)

Evidenčné číslo:	48
Výmera chráneného územia:	229 615 m ²
Výmera ochranného pásma:	-
Rok vyhlásenia:	1986
Rok poslednej novelizácie:	-
Zriaďovací orgán pri vyhlásení CHÚ:	Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky
Názov právneho predpisu vyhlasujúceho CHÚ:	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 481/1986-32 z 31.1.1986
Názov organizačnej jednotky Štátnej ochrany prírody SR, spravujúcej CHÚ:	ŠOPSR - regionálna správa Bratislava
Predmet ochrany:	Starší typ les. parku, ktorého základom je dubovo-hrabový porast. Z hist. hľadiska patrí medzi najhodnotnejšie úpravy Bratisl. okrásľovacieho spolku. Cenné sú zachovalé architekt. doplnky i kompozícia, ktorá je živým dokladom park. tvorby u nás v minulosti.
Spôsob vymedzenia ochranného pásma:	OP nevyhlásené: okrem CHA, jaskýň a prírodných vodopádov platné podľa § 17 - ods. 7 alebo 8 zákona č. 543/2002 Z.z.
Stupeň/druh ochrany:	4. stupeň

Certified Arborist

IČO : 36291072 DIČ : 2022171503 IČDPH : SK2022171503

Bankové spojenie : Tatrabanka 2621120098 / 1100

SWIFT : TATRSKBX IBAN: SK8911000000002621120098

Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel SRO, vložka číslo 40129/B.

☎ 00421 905 421 966
✉ frano@arboristika.sk

Arbor Vitae – Arboristika, s.r.o.
Royova 2
831 01 Bratislava

WWW.ARBORISTIKA.SK

Stromy sú svätostánky. Kto vie s nimi rozprávať, kto im vie načúvať, dozvie sa pravdu.

Hermann Hesse

strana 3/6

Príslušnosť do súvislej európskej sústavy chránených území:

nie

Súkromné chránené územie:

nie

V zmysle §21 zákona OPK je chránený areál definovaný ako: „Lokalita, spravidla s výmerou do 1000 ha, na ktorej sú biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu alebo ktorá je biotopom druhu európskeho významu alebo biotopom národného významu a kde priaznivý stav ochrany týchto biotopov závisí na obhospodarovaní človekom. Za chránený areál možno vyhlásiť aj územie s trvalejším výskytom chránených druhov živočíchov, rastlín, nerastov a skamenelín, plochy slúžiace na prírodovedecké účely a kultúrno-výchovné účely, niektoré časti prírody dotvorené ľudskou činnosťou, arboréta a botanické záhrady“. Podľa tejto definície môžeme horský park považovať za prírodný prvok dotvorený ľudskou činnosťou, ktorý je v súčasnosti územím s výskytom vzácnych chránených druhov rastlín a živočíchov.

Horský park je okrem prírodného areálu poskytujúceho útočisko pre chránené druhy aj intenzívne využívaný park pre rekreáciu, širokú škálu voľnočasových aktivít a oddych obyvateľov hlavného mesta. Z hľadiska prístupu k starostlivosti o dreviny v chránenom areáli so štvrtým stupňom ochrany je potrebné nájsť kompromis medzi ochranou vzácnych druhov vyskytujúcich sa na území a zabezpečením prevádzkovej bezpečnosti stromov s ohľadom na bezpečnosť návštevníkov. Pripravovaný dokument starostlivosti o chránený areál – Horský park bude rozdeľovať územie podľa prístupu k starostlivosti o dreviny v konkrétnej časti -

Certified Arborist

qualityaustria
SYSTEM CERTIFIED
ISO 9001:2008 No.12959/0
ISO 14001:2004 No.01969/0
BS OHSAS 18001:2007 No.00881/0

IČO : 36291072 DIČ : 2022171503 IČDPH : SK2022171503

Bankové spojenie : Tatrabanka 2621120098 / 1100

SWIFT : TATRSKBX IBAN: SK8911000000002621120098

Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel SRO, vložka číslo 40129/B.

☎ 00421 905 421 966
✉ frano@arboristika.sk

Arbor Vitae – Arboristika, s.r.o.
Royova 2
831 01 Bratislava

WWW.ARBORISTIKA.SK

Stromy sú svätostánky. Kto vie s nimi rozprávať, kto im vie načúvať, dozvie sa pravdu.

Hermann Hesse

strana 4/6

„zonácia územia“ a s tým súvisiaci vstup a pohyb po území návštevníkov. Na intenzívne a najfrekventovanejšie navštevovaných častiach by mala byť zabezpečená aj potrebná starostlivosť o stromy a zabezpečená ich prevádzková bezpečnosť. Táto starostlivosť by mala však v plnej miere rešpektovať ostatné súvislosti celého ekosystému a nemala by ohrozovať ostatné organizmy naviazané na ošetrovaný strom a narušiť prirodzený kolobeh a prepojenia.

Do hodnotenia boli vybrané iba časti Horského parku, kde je navrhnutá pobytová zóna v rámci plánovanej zonácie parku a s tým súvisiaca aj starostlivosť o stromy. Pri hodnotení boli postupne prechádzané všetky chodníky v rámci územia a kontrolované stromy v ich okolí. Do posudku boli zaznamenané tie stromy, ktoré boli po zhodnotení poškodené, v zlom zdravotnom stave alebo boli už odumreté a priamo ohrozujú bezpečnosť návštevníkov. Na týchto konkrétnych drevinách boli navrhnuté opatrenia pre zabezpečenie ich prevádzkovej bezpečnosti.

V súčasnosti sa na najnavštevovanejšom území centrálnej časti parku nachádza množstvo stromov, ktoré bezprostredne ohrozujú bezpečnosť na komunikáciách určených na pohyb po areáli. Stromy majú vo veľkej miere preschnuté koruny, odumreté alebo vážne poškodené hrubé kostrové konáre, odlomené časti konárov a koruny zakliesnené či visiace v korunke nad chodníkmi, lavičkami resp. odpočívadlami. Pri niektorých stromoch boli zistené vážne poškodenia kmeňa, bázy kmeňa, odhnité alebo odhnívajúce koreňové nábehy, rozsiahle dutiny na kmeni pričom v mnohých prípadoch hrozí akútne riziko zlomu alebo vývratu poškodeného stromu. Veľa odumretých stromov ponechaných na ďalší prirodzený rozklad v prírodnom prostredí sa však nachádzajú v dopadovej zóne frekventovaných chodníkov a pri páde by zasiahli tieto komunikačné trasy. Tieto stromy je potrebné ponechať na mieste ako odumierajúce jedince avšak v menšej redukovanej veľkosti.

Dreviny neboli geodeticky zamerané, boli číslované a zakreslené do inventarizačného plánu postupne podľa mapovania v teréne.

Metodický postup hodnotenia drevín:

Terénnym prieskumom boli zaznamenané a vyhodnotené všetky dreviny na riešenom území, ktoré sú v bezprostrednej blízkosti alebo dopadovej zóne okolia komunikácií a bezprostredne ohrozujú bezpečnosť návštevníkov parku. Spracované údaje boli zapísané do tabuľky s nasledujúcimi hodnotami:

Inventarizačné číslo stromu – stromy boli číslované postupne podľa mapovania v teréne. Inventarizačnému číslu stromu zodpovedá jeho poradové číslo pri mapovaní.

IČO : 36291072 DIČ : 2022171503 IČDPH : SK2022171503

Bankové spojenie : Tatrabanka 2621120098 / 1100

SWIFT : TATRSKBX IBAN: SK8911000000002621120098

Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel SRO, vložka číslo 40129/B.

arbor vitae

☎ 00421 905 421 966
✉ frano@arboristika.sk

Arbor Vitae – Arboristika, s.r.o.
Royova 2
831 01 Bratislava

WWW.ARBORISTIKA.SK

Stromy sú svätostánky. Kto vie s nimi rozprávať, kto im vie načúvať, dozvie sa pravdu.

Hermann Hesse

strana 5/6

Názov dreviny a obvod kmeňa - pri hodnotených drevinách sa určí presný rodový a druhový názov po latinsky a po slovensky. Zároveň sa zmeria obvod kmeňa stromu vo výške 130 cm nad zemou. Pri stromoch, ktoré sa rozkonárujú vo výške menšej ako 130 cm nad zemou, sa meria obvod kmeňa tesne pod jeho rozkonárením, v prípade viackmenných stromov pri báze kmeňa.

Návrh nevyhnutných opatrení vychádza z celkového posúdenia a vyhodnotenia stavu hodnotených stromov. Jednotlivé zákroky sú navrhované v súlade s arboristickým štandardom „Rez stromov“ a podľa technickej normy STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie. Pre zabezpečenie prevádzkovej bezpečnosti hodnotených drevín boli navrhnuté opatrenia:

BR (Bezpečnostný rez) - cieľom je zabezpečiť aktuálnu prevádzkovú bezpečnosť stromu, a to najmä v krátkodobom horizonte. Nerieši komplexné statické pomery celého jedinca (napríklad riziko vyvrátenia stromu, zlom kmeňa, rozpad koruny a pod.). V prípade nevyhovujúcich statických pomerov jedinca je nevyhnutná aplikácia ďalších technických riešení zameraných na zvýšenie prevádzkovej bezpečnosti stromu. Pri bezpečnostnom reze sa odstraňujú alebo redukujú konáre: suché aj živé, ktoré narušujú prevádzkovú bezpečnosť, zlomené, či nalomené so zníženou stabilitou, voľne visiace, staticky rizikové sekundárne výhonky, ktoré vznikli z adventívnych, resp. spiacich púčikov. Bezpečnostný rez sa môže vykonávať celoročne.

ZR (Zdravotný rez) - cieľom je optimalizovať zdravotný stav, vitalitu a prevádzkovú bezpečnosť stromu z hľadiska dlhodobej perspektívy. Odstraňujú sa usychajúce a suché konáre, mechanicky poškodené a zlomené konáre, konáre napadnuté patogénmi a škodcami, imelom, konáre konkurenčné a vrastajúce do koruny.

RK (Redukčný rez) - pri obvodovej redukcii koruny sa odstraňujú obvodové časti koruny s cieľom zmenšiť náporovú plochu koruny a presunúť ťažisko stromu nižšie. Najviac sa skracujú konáre v hornej tretine koruny a smerom nadol sa hĺbka rezu konárov a výhonov znižuje. Pokiaľ to je možné, bude zachovaný charakteristický tvar koruny daného taxónu.

PRK (Parciálna/lokálna redukcia) - napr. jedného ramena stromu sa realizuje z dôvodu stabilizácie, dostatočnej podjazdnej a podchodnej výšky pod stromami a pre zabezpečenie odstup konárov stromu od prekážky (budovy alebo strechy).

ZoS (Zosadzovací rez) - pri zosadzovaní reze sa odstraňuje podstatná časť koruny. Redukujú sa kostrové konáre a často aj kmeň. Svojím rozsahom má deštruktívny vplyv na stromy a preto je neprípustné ho vykonávať na zdravých stromoch s primárnou korunou. Realizuje sa len v prípade bezprostrednej hrozby statického zlyhania stromu, ak je opodstatnený predmetný strom na stanovišti zachovať.

IČO : 36291072 DIČ : 2022171503 IČDPH : SK2022171503

Bankové spojenie : Tatrabanka 2621120098 / 1100

SWIFT : TATRSKBX IBAN: SK8911000000002621120098

Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel SRO, vložka číslo 40129/B.

☎ 00421 905 421 966
✉ frano@arboristika.sk

Arbor Vitae – Arboristika, s.r.o.
Royova 2
831 01 Bratislava

WWW.ARBORISTIKA.SK

Stromy sú svätostánky. Kto vie s nimi rozprávať, kto im vie načúvať, dozvie sa pravdu.

Hermann Hesse

strana 6/6

V (Výrub – asanácia) - asanácia je navrhovaná pri stromoch s vážnym poškodením kmeňa, bázy kmeňa, suchej a odumierajúcej korune, pri stromoch, kde nie je perspektíva zlepšenia ich celkového stavu a možného ponechania na mieste.

Priority navrhovaných opatrení – priorita určuje naliehavosť realizácie navrhnutého zákroku s ohľadom na závažnosť poškodení a zdravotného stavu dreviny, ako aj frekvenciu lokalít a iných stanovištných podmienok.

1! – bezodkladný zásah

1 - do 3 mesiacov

Poznámka zaznamenáva najzávažnejšie defekty a zistenia na hodnotenej drevine. Napomáha priniesť presnejší a komplexnejší pohľad na celkový stav stromu.

Situácia so zakreslením hodnotených drevín na ploche tvorí prílohu č. 1., tabuľka s hodnotením stromov je prílohou č. 2. Fotodokumentácia tvorí samostatný súbor.

Pre všetky uvedené činnosti platí :

STN 83 7010 "Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie"

Arboristický štandard – Rez stromov, ISBN 978-80-552-1364-4

ÖNORM L1122 Baumpflege und Baumkontrolle

ZTV- Baumpflege 2017

S pozdravom

Tomáš Fraňo

Certified Arborist

IČO : 36291072 DIČ : 2022171503 IČDPH : SK2022171503

Bankové spojenie : Tatrabanka 2621120098 / 1100

SWIFT : TATRSKBX IBAN: SK8911000000002621120098

Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel SRO, vložka číslo 40129/B.

